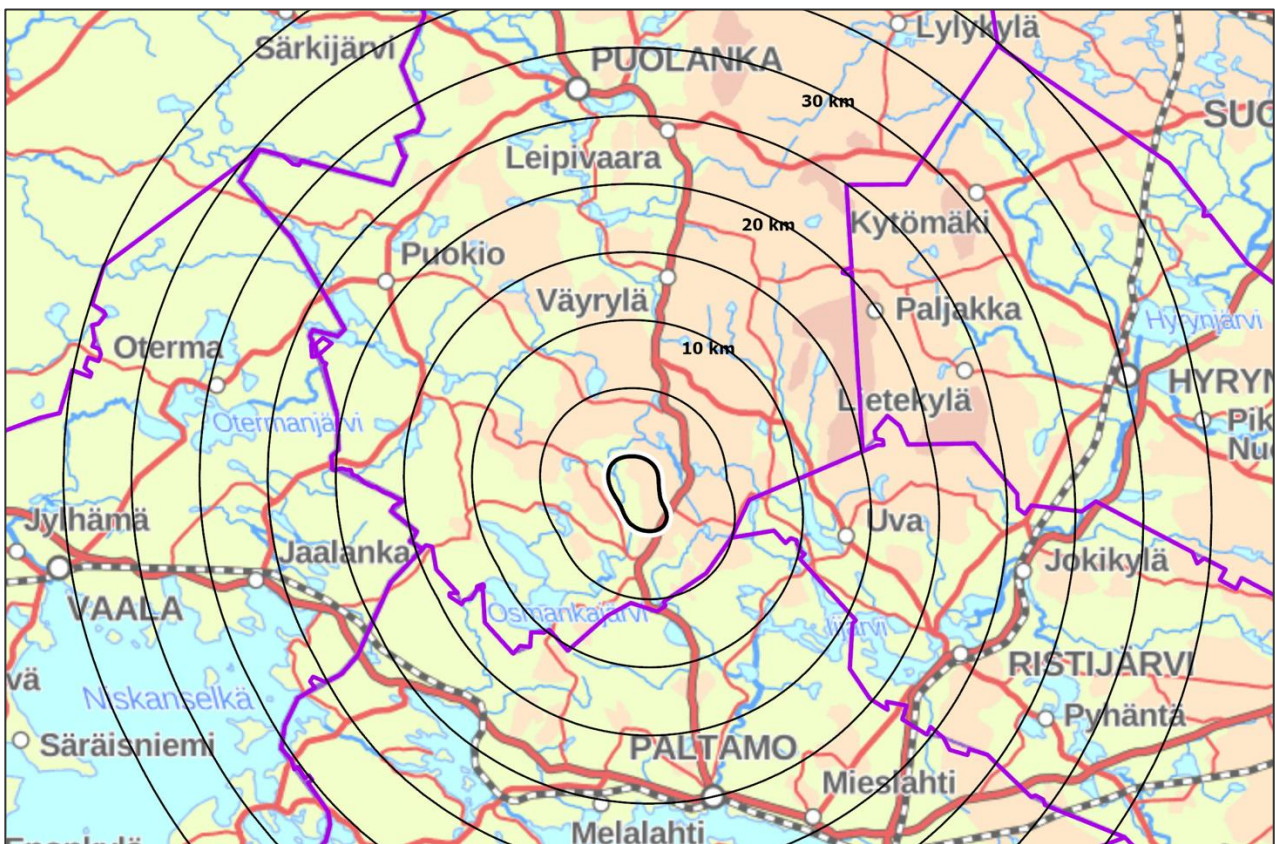

7.10.2024, päivitetty 21.4.2026

TUULIVOIMAPUISTON OSAYLEISKAAVA OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

TULIJOKILAN TUULIVOIMAPUISTON OSAYLEISKAAVA OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Projekti UBRE Tulijokila tuulivoimapuiston YVA Kaava
Projekti nro 1510082874-005
Asiakirjatyyppi Osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma
Päivämäärä 7.10.2024, päivitetty 21.4.2026
Laatija Antti Kumpula, Satu Kellokumpu (Ramboll Finland Oy)
Hyväksyjä Niina Kotomäki, UB Uusiutuva Energia

SISÄLTÖ

1.	OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMAN SEKÄ OSAYLEISKAAVAN TARKOITUS	2
2.	PERUSTIETOA HANKKEESTA	3
3.	SUUNNITTELUALUE	4
4.	KAAVOITUSTILANNE JA MUUT HANKKEET	6
	4.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	6
	4.2 Kainuun maakuntakaavat	7
	4.3 Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavat	14
	4.4 Yleiskaavat	16
	4.5 Asema- ja ranta-asemakaavat	18
	4.6 Lähialueen tuulivoimahankkeet	19
5.	LAADITTAVAT SELVITYKSET JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	21
	5.1 Selvitykset	21
	5.2 Arvioitavat vaikutukset	22
6.	OSAYLEISKAAVOITUKSEN VAIHEET, AIKATAULU JA OSALLISTUMINEN	23
	6.1 Osallistuminen kaavoitukseen	23
	6.2 Tiedottaminen	24
	6.3 Osalliset	24
	6.4 Kaavoituksen suunniteltu aikataulu	25
7.	KAAVOITUKSEN VALMISTELU JA OHJAAMINEN	27
8.	LISÄTIETOJA KAAVOITUKSESTA	28

1. OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMAN SEKÄ OSAYLEISKAAVAN TARKOITUS

Alueidenkäyttölain (AKL) 63 §:n mukaan kaavoitustyöhön tulee sisällyttää kaavan laajuuteen ja sisältöön verraten tarpeellinen suunnitelma kaavoituksen osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelmästä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) asetetaan nähtäville kaavatyön aloitusvaiheessa ja kaavan osalliset voivat lausua siitä mielipiteensä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään tarvittaessa kaavoituksen aikana.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa selostetaan se, mitä on suunnitteilla ja missä, ketkä ovat kaavatyön osalliset, milloin ja miten alueen suunnitteluun voi vaikuttaa, millainen on kaavoituksen aikataulua, mitkä ovat suunnittelutyön lähtökohdat ja tavoitteet sekä millaiset selvitykset ja vaikutusten arvioinnit kaavatyönaikana toteutetaan.

Puolangan kunnanvaltuusto on päättänyt käynnistää Tulijokilan tuulivoimaosayleiskaavan laatimisen kokouksessaan 12.3.2024 (4 §). Päätöksen mukaan osayleiskaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain (nykyinen alueidenkäyttölaki) 77 a §:n mukaisena yleiskaavana, jolloin yleiskaavaa voidaan käyttää suoraan rakennusluvan perusteena. Osayleiskaava laaditaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä koskevan lain (YVA-laki) mukaisesti erillismenettelynä, jossa ympäristövaikutusten arviointi toteutetaan kaavoituksen rinnalla omana hankkeenaan. YVA-menettelyn yhteysviranomaisena toimii Lupa- ja valvontavirasto.

UB Uusiutuva Energia suunnittelee Tulijokilan suunnittelualueelle enimmillään 9 tuulivoimalan suurista tuulivoimapuistoa. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho noin 7 MW. Tuulivoimapuiston kokonaisteho on noin 63 MW. Suunnittelualue sijaitsee Puolangan kunnan alueella. Alustavien selvitysten perusteella alue soveltuu tuulivoimatuotantoalueeksi.

YVA-menettelyn yhteydessä tutkitaan hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutuksia. Laadittuja selvityksiä ja arvioinnin tuloksia hyödynnetään osayleiskaavoituksessa, jossa ratkaistaan hankkeen toteuttaminen. Osayleiskaavassa määritellään muun muassa voimaloille sallittavat sijoituspaikat, enimmäismäärät ja -korkeudet. Kaavassa voidaan antaa myös määräyksiä haitallisten vaikutusten lieventämiseksi. Sähkönsiirtoa koskevat merkinnät osoitetaan osayleiskaavassa siltä osin, kun ne sisältyvät suunnittelualueelle.

2. PERUSTIETOA HANKKEESTA

Osayleiskaavoituksen rinnalla on samanaikaisesti meneillään Tulijokilan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA-menettely), jossa tarkastellaan tuulivoimahankkeen toteuttamisen vaihtoehtoja sekä niiden vaikutuksia YVA-lain ja -asetuksen edellyttämällä tavalla. YVA-menettelyssä tutkitaan eri toteuttamisvaihtoehtoja (VE) siten, että voimaloiden määrä suunnittelualueella on enimmillään 9 voimalaa. Hankkeen eri vaihtoehdot ovat:

- **VE0:** Hanketta ei toteuteta. Alueelle ei rakenneta tuulivoimaloita tai niihin liittyviä sähkönsiirron toimintoja.
- **VE1:** Hankealueelle rakennetaan enintään 9 tuulivoimalaa. Yksittäisen voimalan teho on noin 7 MW ja kokonaisteho on siten noin 63 MW. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä. Voimalan napakorkeus on 200 m ja roottorin halkaisija 200 m.
- **VE2:** Hankealueelle rakennetaan enintään 9 tuulivoimalaa. Yksittäisen voimalan teho on noin 7 MW ja kokonaisteho on siten noin 63 MW. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 270 metriä. Voimalan napakorkeus on 170 m ja roottorin halkaisija 200 m.

Tuulivoimaloiden kanssa samassa YVA-menettelyssä arvioidaan sähkönsiirron vaihtoehtoina:

- **SVE1A:** Vaihtoehdossa SVE1 rakennetaan uusi noin 7,2 km pitkä 110 kV ilmajohto hankealueelta etelään.
- **SVE1B:** Vaihtoehdossa SVE1B rakennetaan uusi noin 6,5 km pitkä 110 kV ilmajohto hankealueelta etelään.

Tuulipuiston sähkönsiirron toteuttamiseksi tuulipuistoon rakennetaan sähköasema, johon sähkö johdetaan tuulivoimaloilta maakaapelein. Maakaapelit sijoitetaan pääsääntöisesti huoltoteiden yhteyteen kaivettaviin kaapeliojiin.

Tarpeen mukaan alueelle rakennetaan myös huoltorakennus. Suunnittelualan rakentaminen vaatii yleensä olemassa olevan tiestön perusparannuksen ja/tai uusien teiden rakentamisen, jotta suuret voimaloiden osat saadaan kuljetettua alueelle. Rakentamisen aikana tarvitaan myös väliaikaisia varastointi-, pysäköinti- ja työmaaparakkialueita. Niiden sijainnit suunnitellaan hankkeen edetessä. Väliaikaiset alueet palautuvat takaisin muuhun, esimerkiksi metsätalouskäyttöön, rakentamisen päätyttyä.

Tuulivoimahankkeen rakentaminen aloitetaan yleensä tieverkoston parannuksella ja/tai uusien teiden ja sisäisen sähkönsiirron (maakaapelointi) rakentamisella, jonka lisäksi rakennetaan työskentely-, nosto- ja varastointialueet sekä sähköasema. Kullekin voimalalle rakennetaan ko. paikan pohjaolosuhteisiin soveltuva perustus, jonka päälle voimala pystytetään.

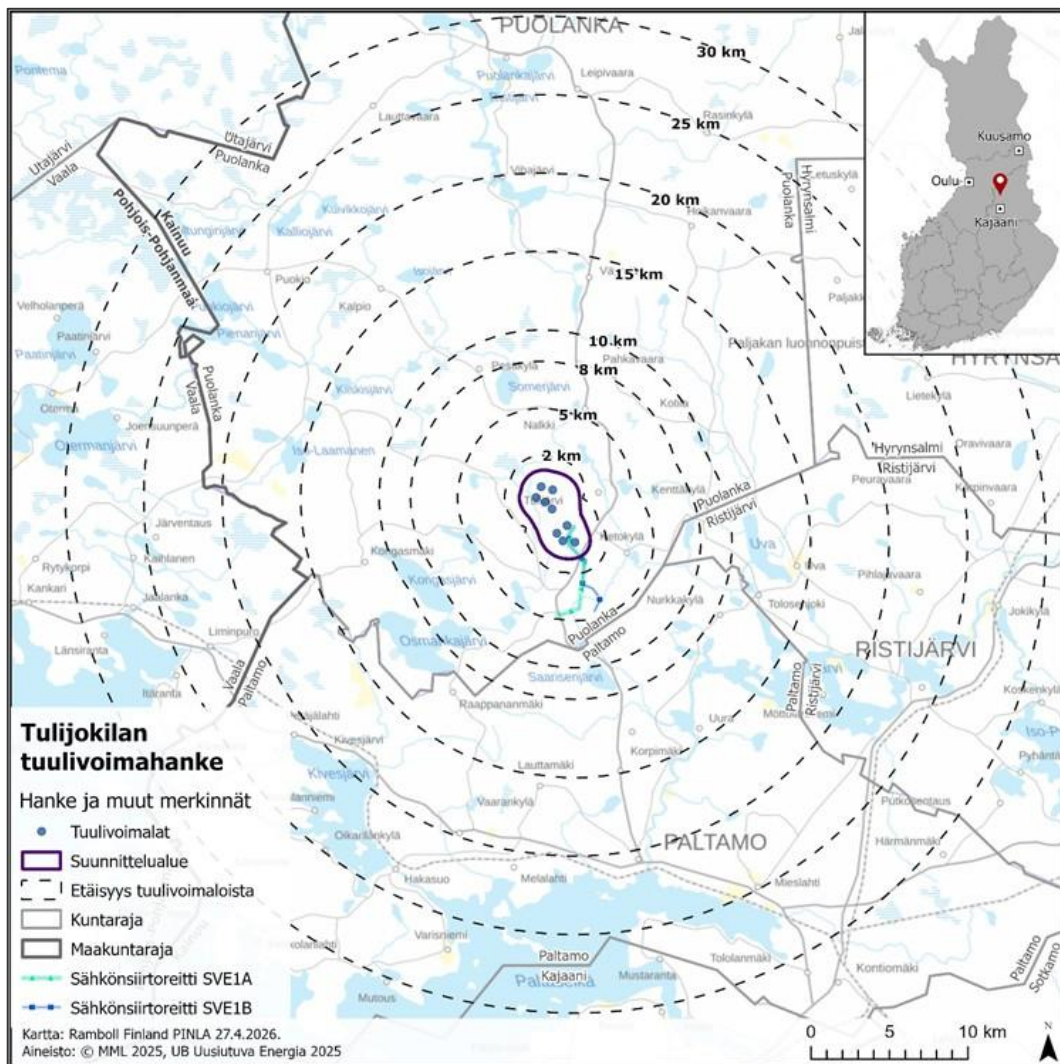
Tulijokilan tuulivoimahankkeen YVA-ohjelma on nähtävillä samanaikaisesti hankkeen osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman kanssa syksyllä 2024. Tavoitteena on, että YVA-selostus ja osayleiskaavaluonnos asetetaan nähtäville yhtä aikaa keväällä 2026. Ympäristövaikutusten arviointi päättyy yhteysviranomaisen (Lupa- ja valvontavirasto) YVA-selostuksesta antamaan perusteltuun päätelmään, jonka sisältö otetaan huomioon osayleiskaavaehdotuksen laatimisessa. YVA-menettelyssä laadittuja selvityksiä ja arvioinnin tuloksia hyödynnetään osayleiskaavoituksessa, jossa ratkaistaan hankkeen toteuttaminen.

Tavoitteena on, että osayleiskaava hyväksytään kunnanvaltuustossa alkuvuodesta 2027. Osayleiskaavan saatua lainvoiman jokaiselle voimalalle haetaan rakennuslupa. Voimaloiden rakentaminen voisi alkaa aikaisintaan vuonna 2027. Koko puiston rakentaminen kestäisi arviolta noin 1–2 vuotta ja tuulivoimapuiston käyttöönotto tapahtuisi aikaisintaan vuonna 2028.

3. SUUNNITTELUALUE

Suunnittelualue sijaitsee Puolangan kunnan alueella noin 25 kilometrin etäisyydellä Puolangan keskustaajamasta etelään. Suunnittelualueelta on lyhimmillään noin 5 kilometriä Ristijärven kunnan ja Paltamon kunnan rajalle ja noin 15 kilometriä Hyrynsalmen kunnan ja Vaalan kunnan rajalle. Suomussalmen kunta sijaitsee noin 40 kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta. Paltamon keskustaajama sijaitsee noin 17 kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta etelään ja Ristijärven taajama noin 22 kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta itään. Lähimmät pienkyläalueet sijoittuvat noin 12 kilometrin etäisyydelle suunnittelualueesta itään (Uva) ja koilliseen (Latva).

Tuulivoimahankkeen suunnittelualueen pinta-ala on noin 1759 hehtaaria. Suunnittelualue on esitetty seuraavassa kuvassa (Kuva 3-1).

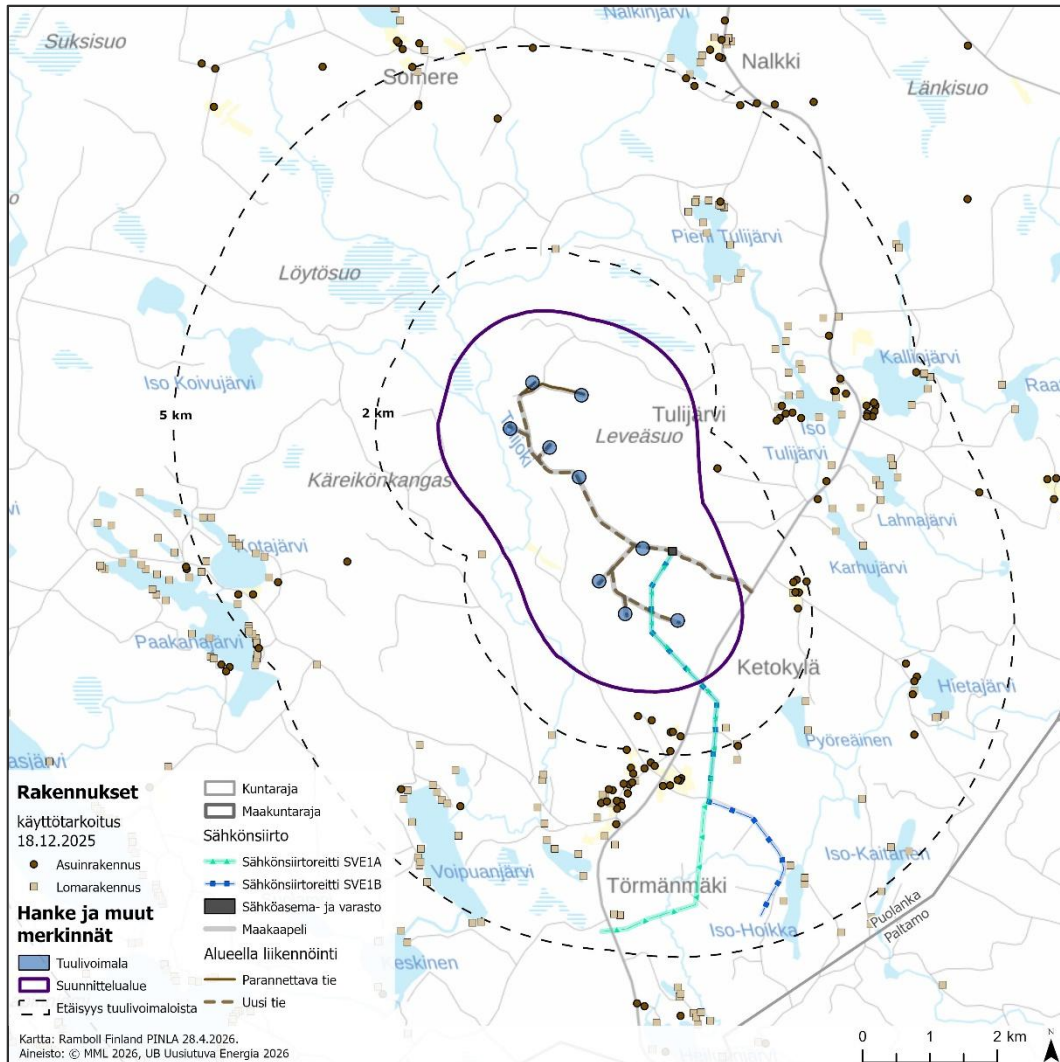

Kuva 3-1. Suunnittelualueen (hankealue) sijainti Kainuun länsiosassa.

Kaikki suunniteltujen tuulivoimaloiden vaatimista alueista on vuokrattu, ja puuttuvien alueiden osalta neuvottelut etenevät maanomistajien kanssa. Näiden lisäksi hankevastaava on tehnyt ja tulee tekemään suunnittelualueen maanomistajien kanssa tuulenottoalueen maanvuokrasopimuksia.

Suunnittelualue on pääasiassa maa- ja metsätalouskäytössä olevaa aluetta, jolla on myös harvapuustoisia alueita. Maanmittauslaitoksen maastotietokannan rakennustietojen perusteella suunnittelualueella ei sijaitse asuin- tai lomarakennuksia. Lähin asuinrakennus sijoittuu noin 1,5 kilometrin etäisyydelle ja lähin lomarakennus noin 1,7 kilometrin etäisyydelle lähimmästä voimalasta.

Seuraavassa kuvassa (Kuva 3-2) on esitetty asuin- ja lomarakennukset etäisyysvyöhykkeittäin suunnittelualueen ympäristössä.

Kuva 3-2. Suunnittelualueen (hankealue) ympäristössä sijaitsevat rakennukset etäisyysvyöhykkeittäin.

Lähimmät asuinrakennusten keskittymät sijoittuvat suunnittelualueen eteläpuolella Törmänmäen ja Hoikankankaan alueelle ja itäpuolella Tulijärven alueelle alle kahden kilometrin etäisyydelle suunnittelualueen rajasta. Loma-asuntoja sijoittuu suunnittelualueen ympäristöön alle viiden kilometrin etäisyydelle pääasiassa Nalkinjärven, Tulijärven ja Kalliojärven alueelle, Voipuanjärvelle sekä Paakanjärven ja Kotajärven alueelle.

Seuraavassa taulukossa (Taulukko 3-1) on esitetty rakennusten määrät etäisyysvyöhykkeittäin suunnitelluista voimaloista.

Taulukko 3-1. Rakennusten määrät etäisyysvyöhykkeittäin suunnittelualan ympäristössä.

Rakennusten määrät voimaloista etäisyysvyöhykkeittäin	Asuinrakennukset	Lomarakennukset
alle 2 km	13	3
alle 5 km	80	116
alle 10 km	200	347
Lähimmän rakennuksen etäisyys (m)	1531	1742

4. KAAVOITUSTILANNE JA MUUT HANKKEET

4.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain (alueidenkäyttölaki 1.1.2025 alkaen) mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Valtioneuvosto päätti uusista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017, ja ne tulivat voimaan 1.4.2019.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden keskeisimpänä tehtävänä on varmistaa valtakunnallisesti merkittävien asioiden huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa. Uudistetuilla tavoitteilla on tarkoitus taittaa yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Lisäksi tavoitteiden tarkoitus on osaltaan myös sopeuttaa yhteiskuntaa ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet käsittelevät seuraavia kokonaisuuksia:

- toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- tehokas liikennejärjestelmä
- terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- uusiutumiskykyinen energianhuolto.

Uusiutumiskykyisen energianhuollon tavoitteiden taustalla on Suomen ilmasto- ja energiapolitiikka, jonka vuoksi alueidenkäytössä on tarpeen varautua uusiutuvan energiantuotannon merkittävään lisäämiseen sekä tuulivoimapotentiaalin laajamittaiseen hyödyntämiseen. Tavoitteiden mukaan tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksikköihin ja voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

Hankkeen suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin arvioidaan YVA-selostuksessa ja osayleiskaavoituksessa.

4.2 Kainuun maakuntakaavat

Kainuussa on voimassa seuraavat kuusi maakuntakaavaa:

Kainuun maakuntakaava 2020

Kokonaismaakuntakaava 2020 on hyväksytty Kainuun maakuntavaltuustossa 7.5.2007 ja Valtioneuvosto on vahvistanut maakuntakaavan 29.4.2009. Kaava on saanut lainvoiman KHO:n päätöksillä 13.10.2009 ja 20.2.2013. Maakuntakaava 2020 kattaa koko Kainuun alueen ja siinä on käsitelty kaikki kaavan valmistelu aikana tunnistetut keskeiset maankäyttömuodot.

Kainuun 1. vaihemaakuntakaava

Kainuun 1. vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 19.3.2012, ja se on vahvistettu ympäristöministeriössä 19.7.2013. Kaava koskee puolustusvoimain ampuma- ja harjoitusalueita sekä niiden melualueita.

Kainuun kaupan vaihemaakuntakaava

Kainuun kaupan vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 1.12.2014 ja vahvistettu ympäristöministeriössä 7.3.2016. Kaava koskee vähittäiskaupan suuryksiköiden sijoittumista ja mitoitusta Kainuussa.

Kainuun tuulivoimamaakuntakaava

Kainuun tuulivoimamaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 30.11.2015 ja vahvistettu ympäristöministeriössä 31.1.2017.

Kainuun vaihemaakuntakaava 2030

Kainuun vaihemaakuntakaava 2030 on hyväksytty maakuntavaltuustossa 16.12.2019. Kainuun vaihemaakuntakaava 2030 käsittelee alue- ja yhdyskuntarakennetta, virkistystä, liikennejärjestelmää, luonnon- ja kulttuuriympäristöä sekä luonnonvarojen käyttöä ja elinkeinojen toimintaedellytyksiä. Maakuntakaavassa osoitettavien uusien kaavaratkaisujen osalta Kainuun vaihemaakuntakaava 2030 kumoaa tai muuttaa osin Kainuun maakuntakaavan 2020 kaavaratkaisuja ja sisältää teknisiä korjauksia Kainuun 1. vaihemaakuntakaavan, Kainuun kaupan vaihemaakuntakaavan ja Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan kaavamerkintöihin ja -määräyksiin.

Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035

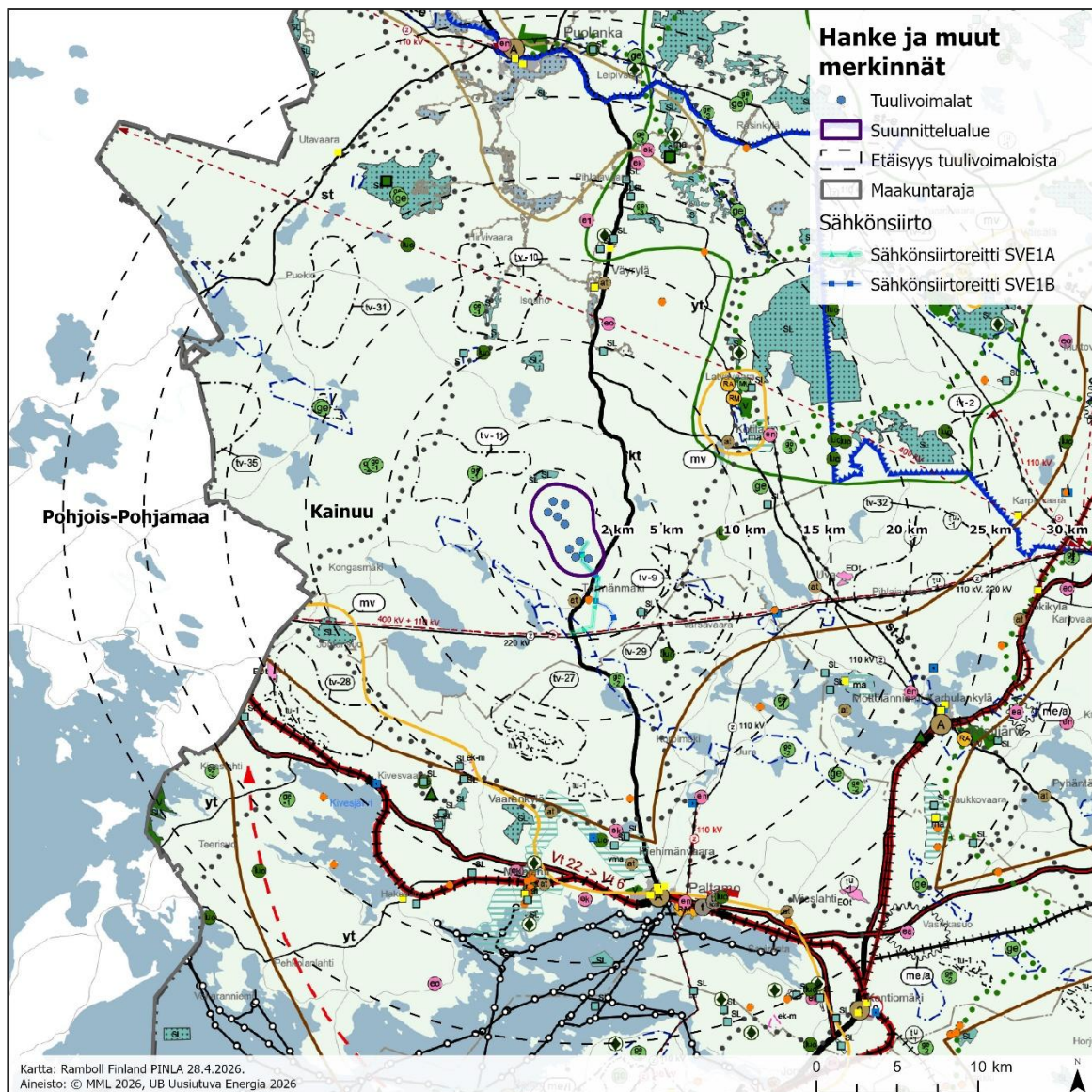
Kainuun maakuntavaltuusto päätti vuonna 2019 käynnistää vaihemaakuntakaavan laatimisen vuonna 2015 hyväksytyn Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamiseksi. Tuulivoimamaakuntakaavan tarkistaminen oli ajankohtaista, sillä nopeasti kehittyvän toimialan nähtiin mahdollistavan uusia tarkastelunäkökuulia ja uusia potentiaalisia alueita tuulivoimatuotannolle. Kaavoitusprosessin päätteeksi maakuntavaltuusto hyväksyi 12.12.2023 Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2035 ja siihen liittyvän kaavaselostuksen liitteineen sekä kumosi silloin voimassa olevien maakuntakaavojen maakuntakaavamerkinnot ja määräykset siltä osin kuin tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 on osoitettu niihin muutoksia.

Kainuun tuulivoimamaakuntakaavasta 2035 on valitettu Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Maakuntahallitus on 12.02.2024 (§ 26) päättänyt määrätä maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n nojalla maakuntakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman. Kainuun liitto on kuuluttanut maakuntakaavan voimaan tulosta 6.3.2024. Muutoksenhakuviranomaisen voi kieltää maakuntakaavan hyväksymispäätöksen täytäntöönpanon.

Maakuntakaavoitus ja Tulijokilan tuulivoimahanke

Hyväksytyssä tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 sekä lainvoimaisessa tuulivoimamaakuntakaavassa tuulivoimaloiden alueella tarkoitetaan lähtökohtaisesti vähintään kymmenen teollisen koko-luokan voimalan muodostamaa aluetta.

Voimassa olevissa maakuntakaavoissa Tulijokilan tuulivoimahankkeen koko suunnittelualue on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisena alueena, kuten valtaosa voimassa olevien maakuntakaavojen alueista. Tämän lisäksi suunnittelualueelle on osoitettu valatie/kantatie (vt/kt) merkintä, jolla on osoitettu Paltamo–Rovaniemi välillä kulkeva kantatie 78. Suunnittelualueen pohjoisrajasta noin 200 metrin etäisyydellä on maakuntakaavassa osoitettuja luonnonsuojelualueita, ja noin 1,8 kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta etelään sijaitsee kyläalue (at). Alla olevassa kuvassa (Kuva 4-1) on esitetty Tulijokilan suunnittelualue Kainuun voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmäkartalla.

Kuva 4-1. Suunnittelualue (hankealue) Kainuun maakuntakaavojen yhdistelmäkartalla.

Suunnittelualueen luoteispuolella on Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 osoitettu Iso Koirakankaan tuulivoimaloiden alue (tv-11) lähimmillään reilun kilometrin etäisyydellä ja kaakkoispuolella Varsavaaran tuulivoimaloiden alue (tv-9) ja (tv-29) lähimmillään noin kolmen kilometrin etäisyydellä. Reilun kahdeksan kilometrin etäisyydellä Tulijokilan suunnittelualueesta etelään sijaitsee Hukkalonsalon tuulivoimaloiden alue (tv-27). Lisäksi Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa on osoitettu tuulivoimaloiden alueet tv-10 (Murtiovaara, Puolanka), tv-21 (Kytölehto, Hyrynsalmi), tv-32 (Isolehto, Ristijärvi), tv-27 (Hukkalansalo, Paltamo), tv-28 (Takiangkangas, Paltamo), tv-35 (Vaarinkangas, Puolanka) ja tv-31 (Ukonkangas, Puolanka) alle 30 kilometrin säteellä suunnittelualueesta.

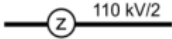

Suunnittelualueita ja sen lähiympäristöä koskevat seuraavat Kainuun maakuntakaavojen merkinnät:

Liikenneturvallisuus	<p>Yleinen suunnittelumääräys (Kainuun maakuntakaava 2020):</p> <p>Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja muussa alueiden käyttöä koskevassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota liikenneturvallisuuden edistämiseen sekä sujuvan ja hyvän liikenneympäristön saavuttamiseen.</p>
Rantojen käyttö	<p>Yleinen suunnittelumääräys (Kainuun vaihemaakuntakaava 2030):</p> <p>Ranta-alueita tulee kehittää viihtyisinä asumisen ja virkistykseen alueina huomioon ottaen vapaa-ajan, osa-aika- tai pysyvän asumisen tarpeet. Alueiden suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota sähköisten palvelujen saatavuuteen, olemassa olevaan infrastruktuuriin sekä ympärivuotisen käytön edellytyksiin. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee ottaa huomioon yleisen virkistyskäytön tarpeet ja vesille pääsyn mahdollisuudet, luonnon- ja maisema-arvot sekä vesi- ja energiahuollon järjestäminen.</p>
Muinisjäännökset ja muu arkeologinen kulttuuriperintö	<p>Yleinen suunnittelumääräys (Kainuun vaihemaakuntakaava 2030):</p> <p>Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja muussa alueidenkäyttöä koskevassa suunnittelussa tulee tarkistaa kiinteitä muinajäännöksiä ja muuta arkeologista kulttuuriperintöä koskeva ajantasainen tieto museoviranomaisten ylläpitämistä rekistereistä ja arvioida yhteistyössä museoviranomaisten kanssa mahdollisten aluetta / kohdetta koskevien selvitysten tai tutkimusten tarve.</p>
TUULIVOIMALOIDEN RAKENTAMINEN	<p>Yleisiä suunnittelumääräyksiä (Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2030, Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035):</p> <p>Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimaloiden alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulivoimarakentamista, mikäli se ei ole merkitykseltään seudullista.</p> <p>Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa tuulivoimalat tulee sijoittaa luonnonsuojelualueiden, Natura 2000 -verkoston alueiden, maakuntakaavan virkistysalueiden sekä valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden ja rakennettujen kulttuuriympäristöjen ulkopuolelle.</p>

	<p>Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on otettava huomioon kyseisen tuulivoimahankkeen sekä eri tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset erityisesti asutukseen, maisemaan, linnustoon, luonnon monimuotoisuuteen, eläimistöön ja ekologisiin yhteyksiin sekä kulttuuriperintöön sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia.</p> <p>Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee varmistaa, ettei tuulivoimarakentamisesta aiheudu asutukselle merkittäviä melu- tai välkevaikutuksia.</p> <p>Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee varmistaa kansallisen turvallisuuden, puolustusvoimien lakisääteisen aluevalvontatehtävän, lentoliikenteen, liikenneväylien, voimajohtojen sekä arkeologisen kulttuuriperinnön ja luonnonsuojelulla suojeltujen kohteiden edellyttämät rajoitteet tuulivoimarakentamiselle ja pyytää lausunnot asianomaisilta viranomaisilta.</p> <p>Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon kyseisen tuulivoimahankkeen sekä eri tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset erilaisiin tutka- ja radiojärjestelmiin sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia tuulivoimaloiden korkeuden, määrän ja sijoittelun avulla.</p>
<p>ENERGIANSIIRTO</p>	<p>Yleisiä suunnittelumääräyksiä (Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035):</p> <p>Energiatuotantoalueita suunniteltaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota energian siirtoyhteyksien järjestämiseen. Lähekkäin sijoittuvien energiatuotantoalueiden liittäminen voimansiirtoverkkoon on ensisijaisesti pyrittävä keskittämään yhteiseen johtokäytävään ja yhteispylväisiin, yhteistyössä muiden energiantuotannon hankealueiden kanssa.</p> <p>Energiansiirtoyhteyksiä suunniteltaessa on otettava huomioon kyseisen energiansiirtohankkeen sekä eri energiantuotanto- tai -siirtohankkeiden yhteisvaikutukset erityisesti asutukseen, maisemaan, linnustoon, luonnon monimuotoisuuteen, eläimistöön ja ekologisiin yhteyksiin sekä kulttuuriperintöön sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia.</p>
	<p>LUONNONSUOJELUALUE TAI -KOHDE (Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun vaihemaakuntakaava 2030)</p> <p>Merkinnällä SL osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltaviksi tarkoitettuja alueita. Alueella on voimassa MRL 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p> <p>Suojelumääräys (MRL 30.2 §): Alueella saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen alueen suojeluarvon säilyttämiseksi tai palauttamiseksi. Rakennuslupahakemuksesta tulee pyytää MRL 133 §:n mukaisesti alueellisen ELY-keskuksen tai vastaavan toimivaltaisen viranomaisen lausunto.</p>

	<p>Suunnittelumääräys: Alueen maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa siten, ettei toimenpiteillä vaaranneta alueen suojelun tarkoitusta ja suojeluarvoja.</p>
	<p>PERINNEMAISEMAKOHDE (Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun vaihemaakuntakaava 2030)</p> <p>Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviä perinnemaisema- ja perinnebiotooppikohteita.</p> <p>Suunnittelumääräys:</p> <p>Alueiden suunnittelussa tulee turvata kohteen kulttuuri- ja luonnonperintöarvojen säilyminen.</p>
	<p>TUULIVOIMALOIDEN ALUE (Kainuun tuulivoimamaakuntakaava, Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035)</p> <p>Osa-aluemerkinnällä tv osoitetaan alueita, jotka soveltuvat merkitykseltään vähintään seudullisten tuulivoimala-alueiden rakentamiseen. Merkinnällä osoitetaan alueen erityisominaisuutta potentiaalisena tuulivoimatuotantoon soveltuvana alueena. Alueiden päämaankäyttöluokka on kuitenkin muu kuin tuulivoimaenergian tuotanto, yleisimmin maa- ja metsätalous. Maakuntakaavan merkinnöillä ei osoiteta yksittäisten tuulivoimaloiden sijaintia, eikä määritetä alueiden kokonaisvoimalamäärää, alueille sijoitettavien voimaloiden suurinta sallittua korkeutta tai voimalatehoa. Alueella ei ole voimassa MRL 33 §:n mukaista ehdollista rakentamisrajoitusta.</p> <p>Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueella tarkoitetaan lähtökohtaisesti vähintään kymmenen (10) teollisen kokoluokan voimalan muodostamaa aluetta. Maisemallisesti herkällä Oulujärven ranta-alueella maakuntakaavaa edellyttävänä tuulivoimaloiden alueen rajana pidetään vähintään kolmen (3) teollisen kokoluokan voimalaa, mikäli niiden muodostama tuulivoimaloiden alue sijaitsee kokonaan tai osittain alle 5 kilometrin etäisyydellä Oulujärvestä.</p> <p>Suunnittelumääräys:</p> <p>Alueen suunnittelussa tulee turvata puolustusvoimien kehittämistarpeet ja toimintaedellytykset sekä ottaa erityisesti huomioon puolustusvoimien toiminnasta, kuten tutkajärjestelmistä ja radioyhteyksien turvaamisesta johtuvat rajoitteet.</p> <p>Alueiden tv-3 Kivivaara-Peuravaara ja tv-13 Lamankangas-Valkeiskangas tuulivoimaloiden sijoittelun ja tuulivoimaloiden määrän suunnittelulla on turvattava alueella todetun rauhoitetun petolintulajin suotuisa suojelutaso.</p> <p>Alueiden tv-11 Iso-Koirakangas, tv-13 Lamankangas-Valkeiskangas, tv23 Katajamäki, tv-25 Löytösuo, tv-26 Sivakkalehto, tv-28 Takiankangas, tv-33 Kiviharju ja tv-34 Ylihongikko tuulivoimaloiden sijoittelun, määrän ja korkeuden suunnittelulla tulee ottaa huomioon tuuli-</p>

	<p>voimahankkeen ja 9 eri tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset linnustoon ja on turvattava alueiden välittömässä läheisyydessä esiintyvän rauhoitetun petolintulajin suotuisa suojelutaso.</p> <p>Alueiden tv-2 Lumivaara, tv-4 Piiparinmäki, tv-5 Murtomäki (Harsunlehto), tv-7 Maaselänkangas, tv-10 Murtiovaara, tv-13 Lamankangas-Valkeiskangas, tv-21 Kytölehto, tv-24 Maaselänkangas laajennus, tv-25 Löytösuo, tv-26 Sivakkalehto, tv-23 Katajamäki, tv-30 Harmajapää, tv-33 Kiviharju ja tv-34 Ylihongikko suunnittelussa on huolehdittava siitä, että suunnitelma tai hanke yksinään tai yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa tarkasteltuna ei luonnonsuojelulain 35 §:n tarkoittamalla tavalla merkittävästi heikennä Natura 2000 -verkoston alueiden perusteena olevia luonnonarvoja.</p> <p>Maakuntakaavan toteuttamisessa alueilla tv-2 Lumivaara, tv-3 Kivivaara-Peuravaara, tv-4 Piiparinmäki, tv-5 Murtomäki (Harsunlehto), tv-7 Maaselänkangas, tv-9 Varsavaara, tv-11 Iso Koirakangas, tv-13 Lamankangas-Valkeiskangas, tv-23 Katajamäki, tv-24 Maaselänkangas laajennus, tv-25 Löytösuo, tv-26 Sivakkalehto, tv-28 Takiankangas ja tv-35 Vaarinkangas ja niiden suunnittelussa on otettava huomioon luontoarvot ja LSL 78 § mukaisesti luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.</p> <p>Tuulivoimaloiden alueilla tv-2 Lumivaara, tv-3 Kivivaara-Peuravaara, tv-21 Kytölehto, tv-30 Harmajapää ja tv-33 Kiviharju suunnittelussa on turvattava porotalouden toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia. Tuulivoimaloiden sijoittelun ja määrän suunnittelussa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä suunniteltaessa on valtion maiden osalta neuvoteltava asianomaisen paliskunnan kanssa.</p> <p>Alueen tv-27 Hukkalansalo tuulivoimaloiden sijoittelun ja tuulivoimaloiden määrän suunnittelulla tulee ottaa huomioon alueen lähialueella todettu valtakunnallisesti arvokas maisema-alue ja sen ominaispiirteet sekä turvata merkittävien maisemallisten arvojen säilyminen.</p>
	<p>MAA- JA METSÄTALOUSVALTAISET ALUEET (Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun vaihemaakuntakaava 2030)</p> <p>Merkinnällä M osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita.</p> <p>Suunnittelumääräys:</p> <p>Maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita voidaan käyttää alueen pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös erityislainsäädännön ohjaamana muihin tarkoituksiin, kuten luontais- tai muuhun elinkeinotoimintaan, turvetuotantoon, maa- ja kiviainesten ottoon, haja-asutusluonteiseen pysyvään ja loma-asumiseen sekä jokamiehen oikeuden rajoissa ulkoiluun ja retkeilyyn. Alueille voidaan perustaa yksityisiä suojelualueita. Ilman</p>

	erityisiä perusteita hyviä ja yhtenäisiä peltoalueita ei tule ottaa taajamatoimintojen käyttöön. Maankäyttöä suunniteltaessa on tuettava metsätalousalueiden yhtenäisyyttä ja toimivuutta.
	<p>PÄÄSÄHKÖJOHTO 400 kV, 220 kV, 110 kV (Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun vaihemaakuntakaava 2030, Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035)</p> <p>Merkinnällä osoitetaan 400 kV:n, 220 kV:n ja 110 kV:n kantaverkon ja 110 kV:n alueverkon nykyiset pääsähköjohdot (voimajohdot). Pääsähköjohdon jännitetasoon lisätty merkintä osoittaa johtokäytävän johtojen lukumäärän. Alueilla on voimassa MRL:n 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>
	<p>OHJEELLINEN PÄÄSÄHKÖJOHTO 400 kV, 110 kV (Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun vaihemaakuntakaava 2030)</p> <p>Merkinnällä osoitetaan uudet ohjeelliset 400 kV ja 110 kV pääsähköjohdot. Pääsähköjohdon jännitetasoon lisätty merkintä osoittaa johtokäytävän johtojen lukumäärän. Alueilla on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>
	<p>VALTATIE/KANTATIE (Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun vaihemaakuntakaava 2030)</p> <p>Merkinnällä osoitetaan valtatie / kantatie. Alueella on voimassa MRL:n 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p> <p>Suunnittelumääräys:</p> <p>Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on pyrittävä edistämään kevyen liikenteen väylien toteuttamista erityisesti kyläkeskusten ja koulujen läheisyydessä.</p>

Vireillä olevat maakuntakaavat

Kainuun maakuntahallitus on päättänyt kokouksessaan 16.3.2026 (37§) käynnistää maakuntakaavan tarkistamisen. Kainuun maakuntakaavan tarkistamisen tavoitteena on ajantasaistaa voimassa olevat Kainuun maakuntakaavat vuosina 2026–2030. Maakuntakaavan tarkistaminen on vireilletulovaiheessa.

4.3 Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavat

Tulijokilan suunnittelualue sijoittuu lähimmillään noin 15 kilometrin päähän Pohjois-Pohjanmaan maakuntarajasta. Pohjois-Pohjanmaalla on voimassa 4 maakuntakaavaa:

1. vaihemaakuntakaava

Hyväksytty Pohjois-Pohjanmaan maakuntavaltuustossa 2013 ja vahvistettu ympäristöministeriössä 2015. Kaavassa on käsitelty seuraavia teemoja: energiantuotanto ja -siirto (ml. tuulivoima-alueet), kaupan palvelurakenne, luonnonympäristö, liikennejärjestelmä ja logistiikka.

2. vaihemaakuntakaava

Hyväksytty Pohjois-Pohjanmaan maakuntavaltuustossa 2016 ja saanut lainvoiman 2017. Kaavassa on käsitelty seuraavia teemoja: kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet, maaseudun asutusrakenne, virkistys- ja matkailualueet, seudulliset ampumaradat ja materiaalikeskukset ja puolustusvoimien alueet.

3. vaihemaakuntakaava

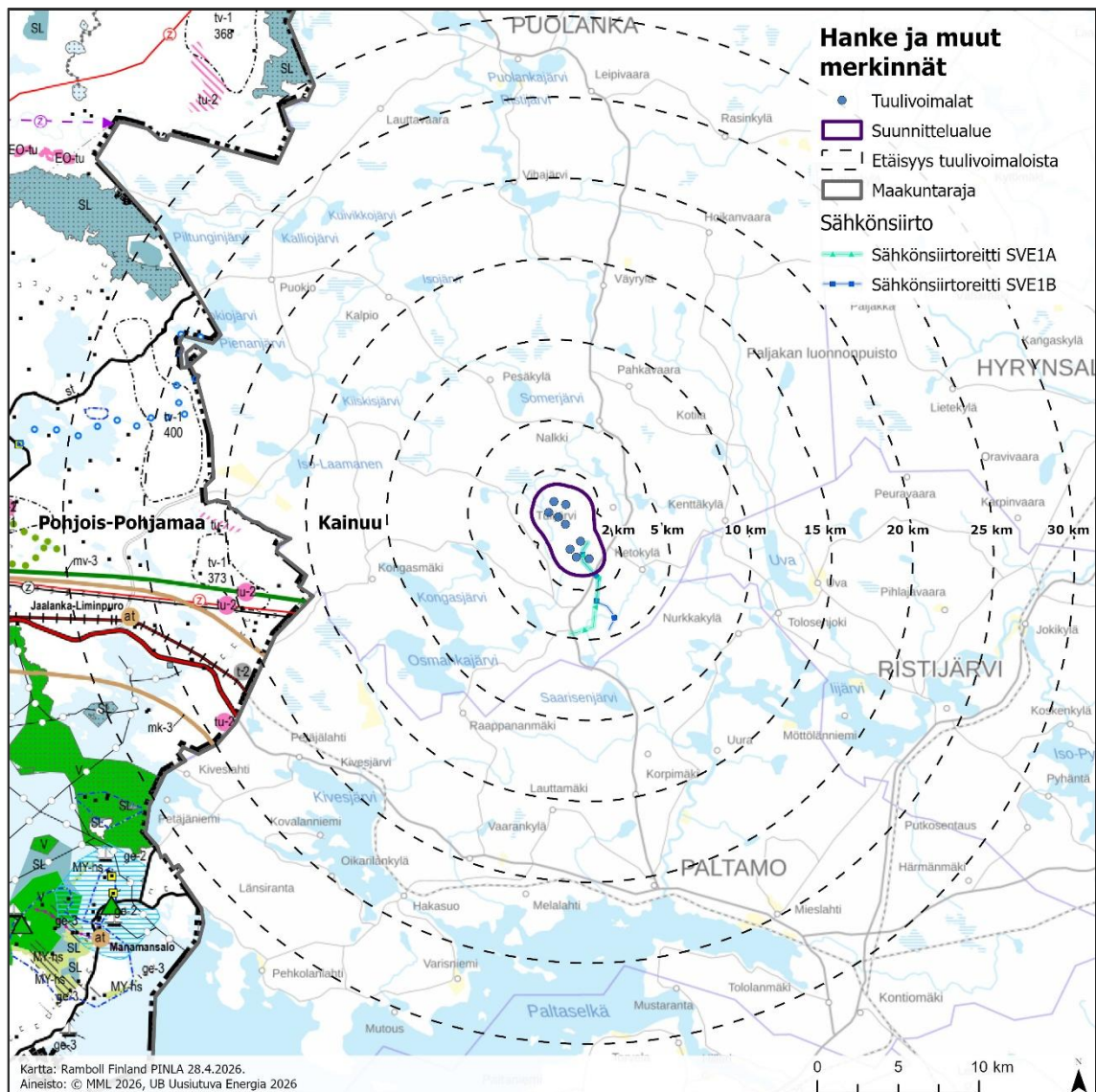
Hyväksytty Pohjois-Pohjanmaan maakuntavaltuustossa 11.6.2018. Kaava sai lainvoiman 17.1.2022 KHO:n hylättyä viimeisen valituksen. Kaavassa on käsitelty seuraavia teemoja: pohjavesi- ja kiviainesalueet, mineraalipotentiali- ja kaivosalueet, Oulun seudun liikenne ja maankäyttö, tuulivoima-alueiden tarkistukset, Vaalan ja Himangan kaavamerkintöjen tarkistukset sekä muut tarvittavat päivitykset, kuten seudullisesti merkittävät tuulivoima-alueet (osittain).

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava

Hyväksytty Pohjois-Pohjanmaan maakuntavaltuustossa 27.5.2025 (§ 5). Kuulutettu voimaan 22.8.2025 alueidenkäyttölain 201 § nojalla ennen kuin se on saanut lainvoiman. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava keskittyy useisiin maakunnan kehityksen kannalta keskeisiin pääteemoihin. Kaava käsittelee kokonaisvaltaisesti muun muassa aluerakennetta, saavutettavuutta, viherrakennetta sekä ekosysteemipalveluiden turvaamista. Eriyisen merkittävässä roolissa ovat energiantuotanto, varastointi ja siirto – teemat, jotka vastaavat suoraan meneillään olevan energiamurroksen haasteisiin. Lisäksi kaavassa käsitellään liikennejärjestelmää ja logistiikka-alueita sekä pyritään kehittämään ilmastovaikutusten arviointia. Voimaan tullessaan uusi energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava on kumonnut tai muuttanut joitakin niitä merkintöjä ja määräyksiä, jotka sisältyivät edellä esitelyihin lainvoimaisiin vaihemaakuntakaavoihin.

Maakuntakaavoissa on osoitettu neljä maiseman ja kulttuuriympäristön kannalta arvokasta aluetta tai kohdetta. Lähin, Manamansalon valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, sijoittuu lähimmillään noin 32 kilometrin etäisyydelle suunnittelualueesta. Oulujärven ja Manamansalon ympäristössä on lisäksi osoitettu matkailun vetovoima-alueita ja matkailun sekä virkistyksen kehittämisen kohde-alueita, virkistysalueita, yksittäisiä virkistys- ja matkailukohteita, luonnon monikäyttöalueita sekä kyliä. Pohjois-Pohjanmaan voimassa olevissa maakuntakaavoissa suunnittelualueesta 30 kilometrin säteelle sijoittuu myös tuulivoimaloiden alueet 400 (Haarasuonkangas P, Vaala) ja 373 (Kiviselkä-Pitkäsuo, Vaala).

Alla olevassa kartassa on esitetty Tulijokilan tuulivoimahankkeen sijoittuminen suhteessa Pohjois-Pohjanmaan voimassa oleviin maakuntakaavoihin. (Kuva 4-2)

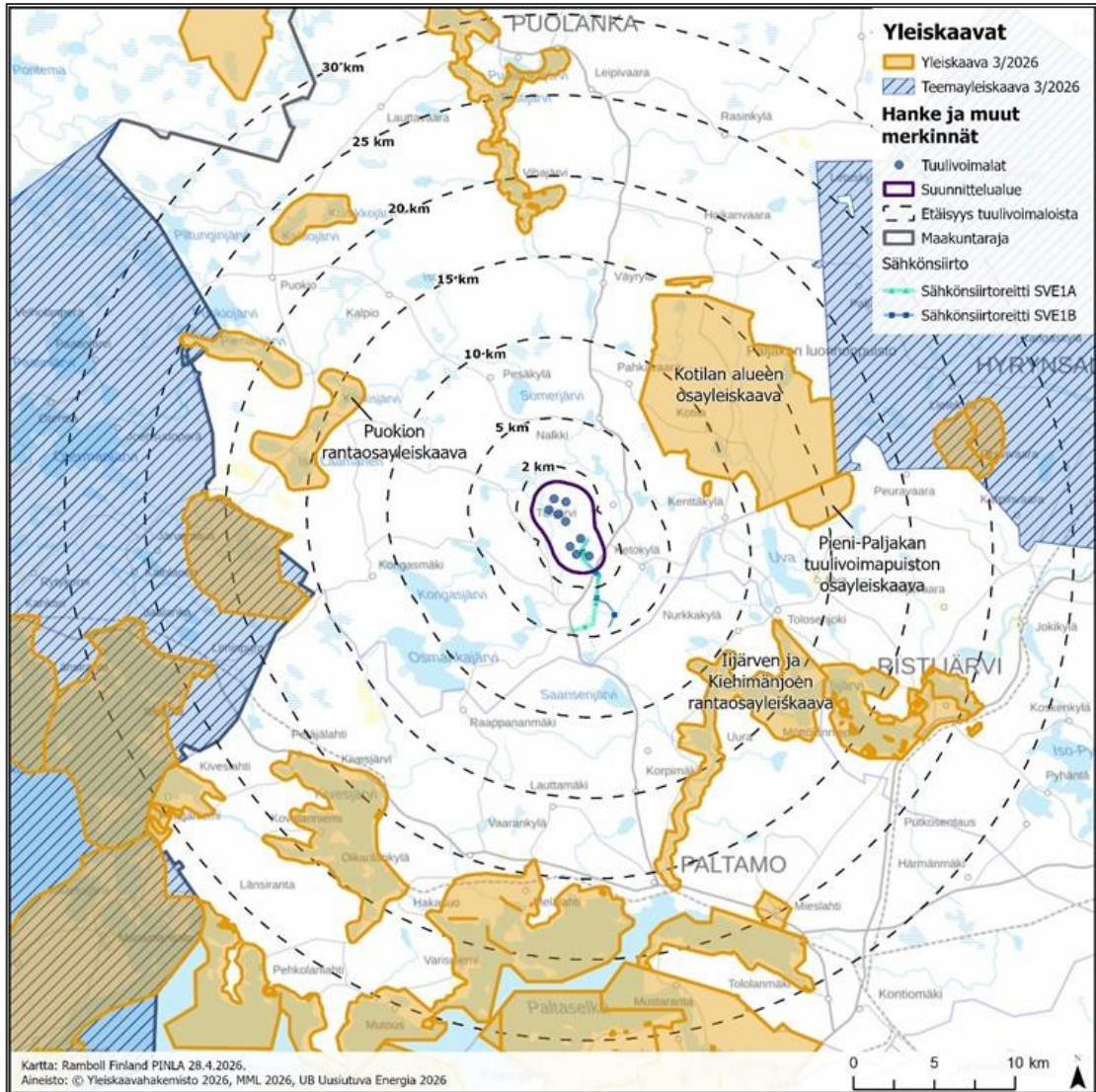
Kuva 4-2. Suunnittelualueen (hankealue) sijoittuminen Pohjois-Pohjanmaan voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmäkartalla.

Vireillä olevat kaavat

Pohjois-Pohjanmaalla ei ole vireillä olevia maakuntakaavoja.

4.4 Yleiskaavat

Suunnittelualueella ei ole voimassa olevia yleiskaavoja. Suunnittelualueesta 30 kilometrin säteellä sijaitsee lähinnä rantaosayleiskaavoja, joille on osoitettu pääasiassa lomarakennuspaikkoja. Suunnittelualueen ympäristössä voimassa olevat yleiskaavat ja taajamien asemakaavat on esitetty seuraavassa kuvassa (Kuva 4-3).

Kuva 4-3. Suunnittelualueen (hankealue) ympäristössä noin 30 kilometrin etäisyydelle sijoittuvat yleiskaavoitetut alueet sekä taajamia koskevat asemakaavat.

Suunnittelualueen ympäristössä noin 20 kilometrin etäisyydellä on voimassa seuraavat yleiskaavat:

- **Kotilan alueen osayleiskaava** (Paljakan hiihtokeskus, hyväksytty 1990) lähimmillään reilun 5 kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta koilliseen.
- **Iijärven ja Kiehimänjoen rantaosayleiskaava** (hyväksytty 2006) Paltamossa lyhimmillään noin 8 kilometriä suunnittelualueelta kaakkoon.
- **Pieni-Paljakan tuulivoimapuiston osayleiskaava** noin 12 km suunnittelualueesta.
- **Puokion rantaosayleiskaava** sisältää kolme aluetta (hyväksytty 2001) Puolangalla suunnittelualueen länsipuolella lähimmillään noin 12 kilometrin etäisyydellä.
- **Turkkiselän tuulivoimaosayleiskaava** Vaalassa suunnittelualueen länsipuolella noin 15 kilometrin etäisyydellä.
- **Iijärven-Ristijärven rantaosayleiskaava** (hyväksytty 2002) Ristijärvellä noin 15 kilometriä suunnittelualueen kaakkoispuolella.
- **Puolankajärven - Vihajärven rantayleiskaava** (hyväksytty 2004) Puolangalla suunnittelualueen pohjoispuolella noin 16 kilometrin etäisyydellä.
- **Puolankajärven-Vihajärven rantaosayleiskaavan muutosalueet** (hyväksytty 2007) Puolangalla noin 16 km suunnittelualueesta.
- **Kemilän rantaosayleiskaava** (hyväksytty 2005) Ristijärvellä noin 17 km suunnittelualueesta.
- **Iijärven-Ristijärven rantayleiskaava** (hyväksytty 2001) Ristijärvellä noin 17 km suunnittelualueesta.
- **Kivesjärven rantaosayleiskaava** (hyväksytty 2005) Paltamossa suunnittelualueen kaakkoispuolella noin 17 kilometrin etäisyydellä,
- **Oulujärven rantaosayleiskaava** (hyväksytty 2008) Paltamossa suunnittelualueen eteläpuolella noin 18 kilometrin etäisyydellä.
- **Iijärven - Ristijärven rantayleiskaavan muutos, Iniemi** (hyväksytty 2006) Ristijärvellä noin 20 km suunnittelualueesta.

Lähimmät yleiskaavoitetut tuulivoimapuistot ovat Pieni-Paljakan tuulivoimapuiston osayleiskaava noin 12 km suunnittelualueesta, Turkkiselän tuulivoimapuiston osayleiskaava noin 15 kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta länteen Vaalassa, Lumivaaran tuulipuistoalueet noin 22 kilometrin etäisyydellä itään ja Pahkavaaran tuulivoimapuiston osayleiskaava noin 30 kilometrin etäisyydellä luoteeseen Pudasjärvellä.

Suunnittelualueen ympäristössä ja naapurikunnissa on vireillä useita yleiskaavoja. Alla olevassa taulukossa on listattu alle 20 km säteellä suunnittelualueesta vireillä olevat yleiskaavat (Taulukko 4-1).

Taulukko 4-1. Alle 20 kilometrin päässä suunnittelualueesta sijaitsevat vireillä olevat yleiskaavat

Sijaintikunta ja kaavan nimi	Etäisyys ja suunta suunnittelualueesta
Puolanka, Koirakankaan tuulivoimapuiston osayleiskaava	Alle 1 km, länsi
Puolanka, Hietavaaran tuulivoimapuiston oyk	2 km itä
Paltamo, Varsavaaran tuulivoimayleiskaava	5 km itä
Paltamo, Hukkalansalon tuulivoimayleiskaava	5 km etelä
Puolanka, Hirvivaara-Murtiovaaran tuulivoimapuiston osayleiskaava	10 km, pohjoinen
Puolanka, Pieni-Paljakan tuulivoimapuiston oyk	12 km, itä
Ristijärvi, Isolehdon tuulivoimaosayleiskaava	14 km, itä

Paltamo, Takiankankaan tuulivoimaosayleiskaava	14 km, länsi
Puolanka, Vaarinkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaava	15 km, länsi
Ristijärvi, Iijärven-Ristijärven rantayleiskaavan osittainen muutos	15 km, itä
Paltamo, Jättiläisenmaan yleiskaava	16 km, etelä
Paltamo, Valkeisvaaran tuulivoimayleiskaava	16 km, kaakko
Puolanka, Ukonkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaava	18 km, länsi
Puolanka, Ahvenvaaran tuulivoimapuiston osayleiskaava	18 km, pohjoinen

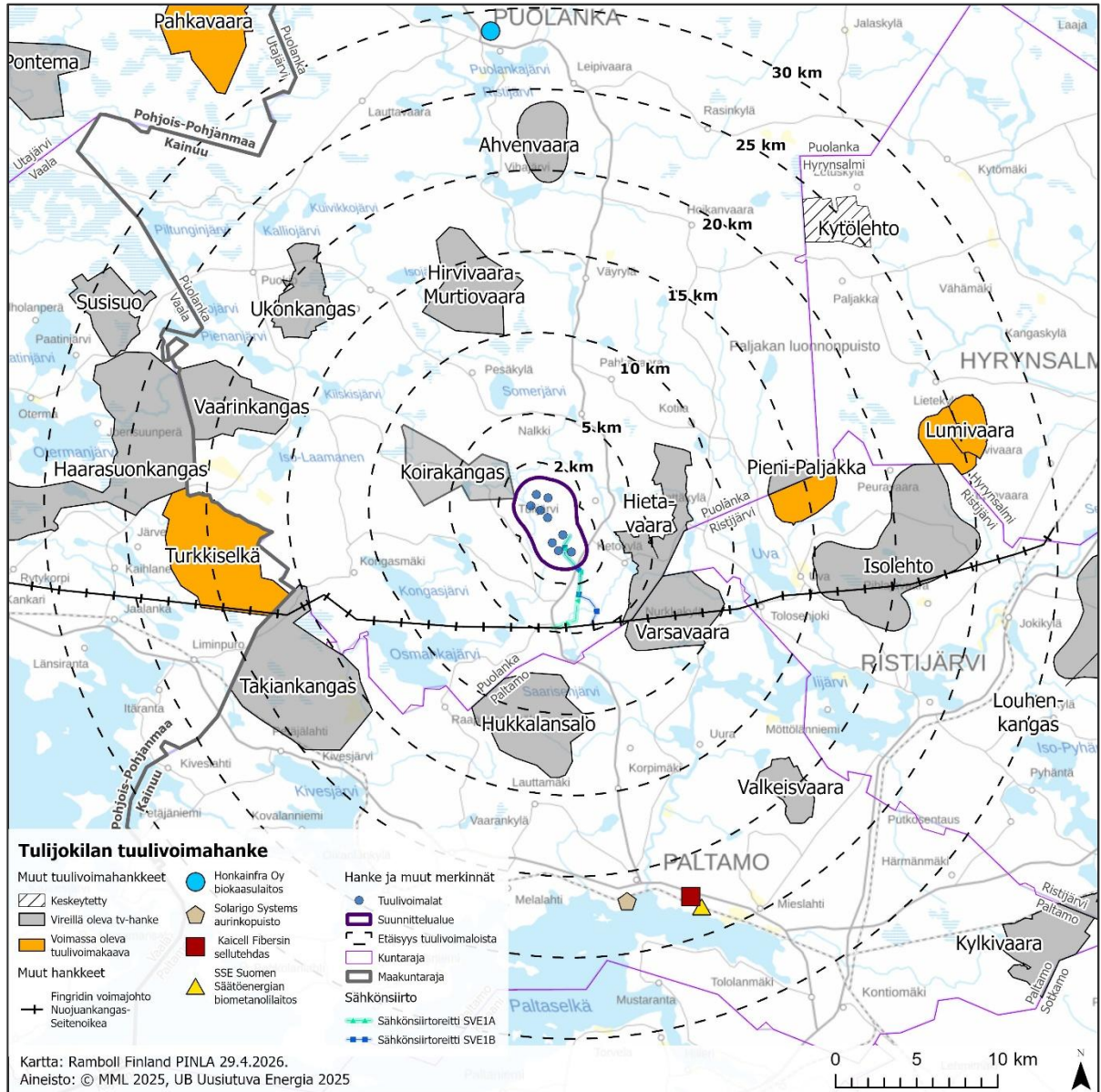
4.5 Asema- ja ranta-asemakaavat

Suunnittelualueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa. Lähin asemakaavoitettu alue sijaitsee Paljakan hiihtokeskuksen alueella, lähimmillään noin 9 kilometrin etäisyydellä (Kuva 4-3). Paltamon keskustaajaman asemakaava sijaitsee noin 19 km etäisyydellä, ja Ristijärven keskustaajaman asemakaava sijaitsee noin 22 kilometrin etäisyydellä.

Suunnittelualuetta lähin ranta-asemakaava on Voipuanjärven rantakaava (hyväksytty vuonna 1993, alue 1 ja alue 2), joka sijaitsee lähimmillään noin 2,7 kilometrin etäisyydellä suunnittelualueen lounaispuolella. Etäämpänä suunnittelualueen ympäristössä on myös muita pienialaisia ranta-asemakaavoja, kuten Kongasjärven ja Osmankajärven ranta-alueilla 6-9 kilometrin etäisyydellä suunnittelualueen lounaispuolella sekä 8-12 kilometrin etäisyydellä Kangasjärven ja Laiskanselän ranta-alueilla suunnittelualueen kaakkoispuolella.

4.6 Lähialueen tuulivoimahankkeet

Tulijokilan tuulivoimahankkeen ympäristöön 30 kilometrin säteelle sijoittuu eri vaiheessa olevia tuulivoimahankkeita, jotka on esitetty seuraavassa kuvassa (Kuva 4-4).

Kuva 4-4. Tulijokilan ympäristössä noin 30 kilometrin säteelle sijoittuvat tuulivoimahankkeet.

Tulijokilan suunnittelualueen ympärillä noin 30 kilometrin säteellä olevien tuulivoimahankkeiden vaiheet on esitetty seuraavassa taulukossa (Taulukko 4-2).

Taulukko 4-2. Tuulivoimahankkeet suunnittelualueen ympäristössä. Lihavoituja hankkeita koskevat alueet on osoitettu Kainuun voimassa olevissa maakuntakaavoissa tai Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavaehdotuksessa.

Hankkeen nimi	Kunta	Vaihe
Koirakangas	Puolanka	OAS nähtävillä 2022
Hietavaara	Puolanka	Kaavaluonnos nähtävillä 2025
Hirvivaara-Murtiovaara	Puolanka	OAS nähtävillä 2022
Ahvenvaara	Puolanka	Kaavaehdotus nähtävillä 2026
Vaarinkangas	Puolanka	OAS nähtävillä 2023
Ukonkangas	Puolanka	OAS nähtävillä 2022
Pieni-Paljakka	Puolanka, Ristijärvi	Hyväksytty 2025
Varsavaara	Paltamo	Kaavaehdotus nähtävillä 2026
Hukkalansalo	Paltamo	Kaavaehdotus nähtävillä 2026
Takiankangas	Paltamo	Kaavaluonnos nähtävillä 2023
Valkeisvaara	Paltamo	Hyväksytty 2025
Kytölehto	Hyrnsalmi (Puolanka)	Kaavahanke keskeytetty, KH 28.11.2023
Isolehto	Ristijärvi	Kaavaluonnos nähtävillä 2025
Haarasuonkangas (maakuntakaavan E ja P -alueet)	Vaala	Kaavaehdotus nähtävillä 2024
Susisuo	Vaala	OAS nähtävillä 2024
Turkkiselkä (Kiviselkä-Pitkäsuu)	Vaala	Osayleiskaava lainvoimainen 2023
Lumivaara	Hyrnsalmi	Toiminnassa

5. LAADITTAVAT SELVITYKSET JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

5.1 Selvitykset

Kaavoituksen lähtö- ja selvitysaineistoina toimivat YVA-menettelyä varten laadittavat ympäristöselvitykset. Tuulivoimaloiden sijoittaminen tulee perustumaan sijoitussuunnitelmiin sekä laadittaviin erillisselvityksiin, mallinnuksiin, arviointeihin ja saatavaan palautteeseen. Osayleiskaavan valmistelussa huomioidaan seuraavat YVA-menettelyn varten laadittavat erillisselvitykset:

Luontoselvitykset

- Lumijälkilaskenta
- Saukkoselvitys
- Liito-oravaselvitys
- Viitasammakkoselvitys
- Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys
- Lepakkoselvitys
- Metsäpeuraselvitys
- Raakku- ja kalastoselvitykset
- Sähkönsiirtoreittien luontoselvitykset

Linnustoselvitykset

- Pöllöselvitys
- Metsäkanalintuselvitys
- Pesimälinnustoselvitys
- Sääksiseuranta
- Petolintuselvitys
- Kevät- ja syysmuutonseuranta

Muut selvitykset

- Maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys
- Näkymäalueanalyysi maastomallin avulla
- Valokuvasoitteet
- Arkeologinen inventointi
- Melumallinnus
- Välkemallinnus
- Asukaskysely
- Kaivokysely
- Metsästäjähaastattelu/-kysely
- Saavutettavuus selvitys

Selvityksiä täydennetään tarpeen mukaan viranomaisten kanssa käytävien neuvottelujen perusteella.

5.2 Arvioitavat vaikutukset

Osayleiskaavoituksen yhteydessä arvioidaan AKL 9 §:n ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA) 1 §:n mukaisesti kaavan toteuttamisen aiheuttamia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ympäristöön. Arvioinnissa tarkastellaan sekä tuulivoimapuiston rakentamisen, käytön että käytöstä poisoton vaikutuksia.

Osayleiskaavoituksen rinnalla on samanaikaisesti meneillään Tulijokilan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA-menettely). YVA-menettelyn yhteydessä tutkitaan hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutuksia. Laadittuja selvityksiä ja arvioinnin tuloksia hyödynnetään osayleiskaavoituksessa, jossa ratkaistaan hankkeen toteuttaminen. Osayleiskaavassa määritellään muun muassa voimaloille sallittavat sijoituspaikat, enimmäismäärät ja -korkeudet. Kaavassa voidaan antaa myös määräyksiä haitallisten vaikutusten lieventämiseksi.

Kaavoituksen kannalta keskeisimpiä selvitettäviä vaikutuksia ovat:

- vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, maankäyttöön ja elinkeinoihin
- vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön
- liikennevaikutukset
- vaikutukset ilmastoon
- meluvaikutukset ja varjon vilkkumisen vaikutukset
- vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen (mm. asuminen, metsästys ja virkistys)
- vaikutukset kasvillisuuteen, eläimiin, suojelukohteisiin ja ekologisiin yhteyksiin
- vaikutukset maa- ja kallioperään sekä pinta- ja pohjavesiin
- turvallisuusvaikutukset
- vaikutukset puolustusvoimien toimintaan (mm. tutkavaikutukset)
- lentoestevaikutukset
- yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa.

6. OSAYLEISKAAVOITUKSEN VAIHEET, AIKATAULU JA OSALLISTUMINEN

Puolangan kunnanvaltuusto on päättänyt käynnistää Tulijokilan alueelle osayleiskaavan laatimisen kokouksessaan 12.3.2024 (4 §). Osayleiskaava laaditaan AKL 77 a §:n mukaisena yleiskaavana, jolloin yleiskaavaa voidaan käyttää suoraan rakentamisluvan perusteena.

Hankkeen yleissuunnittelua sekä alueen kaavoitusta laaditaan samaan aikaan ympäristövaikutusten arvioinnin (YVA) kanssa. Tulijokilan tuulivoimapuiston osayleiskaavaa koskeva osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä koko hanketta koskeva YVA-ohjelma on ollut julkisesti nähtävillä syksyllä 2024. Tavoitteena on, että YVA-selostus ja osayleiskaavaluonnos asetetaan julkisesti nähtäville vähintään 30 vuorokaudeksi keväällä 2026.

Kaavoitus jatkuu ja tarkentuu YVA-menettelyn jälkeen muun muassa ympäristöselvitysten tulosten ja yhteysviranomaisen antaman perustellun päätelmän perusteella. Tavoitteena on, että osayleiskaavaehdotus on yleisesti nähtävillä loppuvuodesta 2026 ja että Puolangan kunnanvaltuusto hyväksyisi osayleiskaavan alkuvuodesta 2027.

6.1 Osallistuminen kaavoitukseen

Alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään, on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta (AKL 62 §).

Suunnittelualueen osayleiskaavoituksen osallistuminen ja vuorovaikutus tapahtuu:

- yleisötilaisuuksissa
- mielipiteen toimittamisella **kuntaan** kaavaluonnoksesta nähtävillä olon aikana
- muistutuksen toimittamisella **kuntaan** kaavaehdotuksesta nähtävillä olon aikana
- ottamalla suoraan yhteyttä kunnan tai konsultin edustajaan.

Viranomaisten kanssa pidetään alueidenkäyttölain mukaiset viranomaisneuvottelut ja tarpeen mukaan työneuvotteluita.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja YVA-ohjelma ovat yhtä aikaa nähtävillä, ja vastaavasti tavoitteena on, että myös osayleiskaavaluonnos ja YVA-selostus ovat yhtä aikaa nähtävillä. **YVA-selostuksesta jätettävät kirjalliset palautteet toimitetaan Lupa- ja valvontavirastolle.** Suullista palautetta suunnittelusta eli osayleiskaavaluonnoksesta ja YVA-selostuksesta voi antaa niitä koskevissa yhteisissä yleisötilaisuuksissa tai ottamalla yhteyttä kuntaan tai kaavakonsulttiin kaavoitusasioissa. YVA-menettelyn osalta yhteyttä voi ottaa myös suoraan hankkeesta vastaavaan, YVA-konsulttiin tai yhteysviranomaiseen.

6.2 Tiedottaminen

Tulijokilan tuulivoimapuiston osayleiskaavan vaiheista, sisällöstä, yleisötilaisuuksista, mahdollisuuksista mielipiteen esittämiseen sekä luonnoksen ja ehdotuksen nähtävillä olosta tiedotetaan seuraavilla tavoilla:

- ilmoituksina, kuulutuksina ja tiedotteina sanomalehdissä
- Puolangan kunnan internet-sivuilla
- kirjeitse maanomistajille ja -haltijoille suunnittelualueella.

Kaikista kaavan kuulemis- ja päätöksentekovaiheista ilmoitetaan Puolangan kunnan ilmoitustaululla ja internet-sivuilla www.puolanka.fi sekä Puolanka-lehdessä. Kaava-aineistot ovat nähtävillä Puolangan kunnantalon asiakaspalvelupisteellä, kirjastossa ja internet-sivuilla.

6.3 Osalliset

Osallisia ovat vaikutusalueen maanomistajat, asukkaat ja yrittäjät sekä muut, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa kaavoitus käsittelee. Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä (AKL 62 §).

Tulijokilan tuulivoimahankkeen osallisiksi on tunnistettu seuraavia ryhmiä:

- Kaava-alueen ja sen lähialueiden maanomistajat ja -haltijat sekä jakokunnat
- Kaava-alueen ja sen lähialueiden rakennusten omistajat
- Lähiympäristön asukkaat ja loma-asukkaat
- Yrittäjät
- Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään
 - Energiayhtiöt
 - Suomen Erillisverkot Oy
 - Digita Oy
 - DNA Oyj
 - Elisa Oyj
 - Telia Finland Oyj
 - Fingrid Oyj
 - Finavia Oyj
 - Puolangan riistanhoitoyhdistys
 - Suomen riistakeskus
 - Ylä-Kainuun luonto ry
 - Suomen luonnonsuojeluliitto Kainuun piiri ry
 - Kainuun lintutieteellinen yhdistys ry
 - Suomen luonnonsuojeluliitto Kainuun piiri ry
 - Metsänhoitoyhdistys Kainuu ry
 - Metsänhoitoyhdistys Rokua-Paljakka
 - MTK-Ylä Kainuu
 - Puolanka-Paljakka matkailuyhdistys ry
 - Kotilan kehittäjät ry
 - Kotilan Metsästysseura ry
 - Puokion kyläyhdistys ry
 - Törmänmäen kyläyhdistys ry
 - Väyrylän kyläyhdistys ry

- Viranomaiset
 - Puolangan kunnan eri hallintokunnat, lautakunnat ja luottamuselimet
 - Suomussalmen kunta
 - Pudasjärven kunta
 - Lupa- ja valvontavirasto
 - Pohjois-Suomen elinvoimakeskus
 - Kainuun liitto
 - Pohjois-Pohjanmaan liitto
 - Kainuun museo
 - Kainuun pelastuslaitos
 - Pudasjärven kaupunki, ympäristöterveydenhuolto
 - Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
 - Luonnonvarakeskus Luke
 - Metsähallitus, Pohjanmaan-Kainuun luontopalvelut
 - Museovirasto
 - Pohjois-Suomen aluehallintovirasto (AVI)
 - Puolustusvoimat, 3. Logistiikkarykmentti
 - Suomen metsäkeskus
 - Väylävirasto
 - Muut viranomaiset harkinnan mukaan.

6.4 Kaavoituksen suunniteltu aikataulu

AJANKOHTA	VAIHE	HALLINNOLLINEN KÄSITTELY	OSALLISTUMINEN JA TIEDOTTAMINEN
KAAVAN ALOITUSVAIHE JA VIREILLETULO			
Talvi 2024	Kaavoitusaloite	Kunnanvaltuuston päätös 12.3.2024 § 3 §	
Kesä-syky 2024	Osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) laatiminen ja nähtäville asettaminen	Kunnanhallituksen päätös kaavan vireilletulosta ja OAS:n nähtäville asettamisesta OAS nähtävillä koko kaavan laadinnan ajan ja sitä päivitetään tarvittaessa kaavoituksen aikana	Avoimet ovet -tilaisuus ennen OAS:in ja YVA-ohjelman nähtäville asettamista Kuulutus kaavan vireilletulosta ja OAS:n nähtäville asettamisesta OAS nähtävillä kunnan tiloissa ja internet-sivulla OAS:sta pyydetään lausunnot viranomaisilta Osallisilla on mahdollisuus esittää mielipide OAS:sta

			Yhteinen yleisötilaisuus tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmasta ja kaavan OAS:sta
KAAVAN VALMISTELUVAIHE			
Syksy 2024 – talvi 2025/2026	Kaavaluonnoksen laatiminen OAS:sta saadun palautteen ja YVA:n yhteysviranomaisen YVA-ohjelmasta antaman lausunnon pohjalta		Viranomaisneuvottelu ennen kaavaluonnoksen nähtäville asettamista
Kevät -kesä 2026	Kaavaluonnoksen nähtäville asettaminen	Kaavaluonnoksen nähtäville asettamisesta päättäminen kunnanhallituksen kokouksessa	Kaavaluonnos nähtävillä vähintään 30 vuorokautta Kuulutus kaavaluonnoksen nähtäville asettamisesta ja yleisötilaisuudesta Yhteinen yleisötilaisuus YVA-selostus-vaiheen kanssa Osalliset voivat jättää kaavaluonnoksesta kunnalle mielipiteen Viranomaisilta pyydetään lausunnot
KAAVAN EHDOTUSVAIHE			
Syksy 2026	Kaavaluonnoksesta saadun palautteen ja YVA-selostuksesta saadun perustellun päätelmän huomioonottaminen kaavaehdotuksen laatimisessa ja vastineiden laatiminen		Viranomaisneuvottelu ennen kaavaehdotuksen nähtäville asettamista
Loppuvuosi 2026	Kaavaehdotuksen nähtäville asettaminen	Kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta päättäminen kunnanhallituksessa	Ehdotusaineisto nähtävillä vähintään 30 vuorokautta. Kuulutus kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta ja yleisötilaisuudesta Kaavaehdotus esitellään yleisötilaisuudessa

			Osalliset voivat jättää kaavaehdotuksesta kunnalle muistutuksen Viranomaisilta pyydetään lausunnot
Loppuvuosi 2026 - alkuvuosi 2027	Kaavaehdotuksen viimeistely hyväksymiskäsittelyä varten Muistutusten ja lausuntojen huomioonottaminen ja vastineiden laatiminen		Viranomaisneuvottelu tarvittaessa
KAAVAN HYVÄKSYMISVAIHE			
Alkuvuosi 2027	Kaava-asiakirjojen viimeistely	Kaavan hyväksymiskäsittely (kunnanhallitus ja valtuusto)	Kuulutus hyväksymispäätöksestä
MUUTOKSENHAKU			
Alkuvuosi 2027	Kunnallisvalitus		Valitusmahdollisuus valtuuston päätöksestä Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen 30 vrk hyväksymispäätöksen tiedoksi saattamisesta Hallinto-oikeuden päätöksen sisällöstä riippuen valitus valitusluvalla Korkeimpaan hallinto-oikeuteen
VOIMAANTULO			
	Voimaantulokuulutus		Kuulutus kaavan voimaantulosta, kun päätös on saanut lainvoiman

Hanketta voi seurata myös internet-sivuilla: <https://ub-uusiutuva.fi/tulijokilan-tuulivoimapuisto-puolanka/>.

7. KAAVOITUKSEN VALMISTELU JA OHJAAMINEN

Kaavoitustyötä ohjaa Puolangan kunta. Kaavakonsulttina toimii Ramboll Finland Oy.

8. LISÄTIETOJA KAAVOITUKSESTA

Hankkeesta vastaava

UB Uusiutuva Energia
Aleksanterinkatu 21 A
00100 Helsinki

Yhteyshenkilö:
Niina Kotomäki
Puh. 040 922 6943
etunimi.sukunimi@unitedbankers.fi

Puolangan kunta

Maaherrankatu 7
89200 Puolanka

Yhteyshenkilö:
Kalevi Huovinen,
Va. rakennustarkastaja
Puh. 040 546 2018
etunimi.sukunimi@puolanka.fi

Kaavakonsultti

Ramboll Finland Oy
Sepänkatu 20,
90100 OULU

Yhteyshenkilö:
Antti Kumpula, projektipäällikkö
Puh. 040 192 8970
etunimi.sukunimi@ramboll.fi